

10.12.2025

**Taristuministri käskkirja „Kliimaministri 13. mai 2024. a käskkirja nr 1-2/24/212
„Perioodi 2021–2027 Tartu linna säästva liikuvuse infrastruktuuri arendamise
investeeringute kava kinnitamine“ muutmise“ eelnõu seletuskiri**

Käskkirja kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 42 lõike 1, kliimaministri 17. augusti 2023. a määruse nr 43 „Toetuse andmise ja kasutamise tingimused Tallinna, Tartu ja Pärnu linna säästva liikuvuskeskkonna edendamiseks perioodil 2021–2027“ (edaspidi *TAT määrus*) § 15 lõike 3 ning peaministri 12. augusti 2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ punkti 11 alusel.

Investeeringute kava muutmisel võetakse arvesse Tartu linna 24. septembri 2025. a kirja nr 19-2/VP-25-0103 (täiendatud 18. novembri 2025. a kirjaga nr 19-2/VP-25-0103).

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi liikuvuse arengu ja investeeringute osakonna ekspert Ursula Sarnet (e-post: ursula.sarnet@kliimaministeerium.ee, telefon: 715 3404).

1. Sissejuhatus

Käskkirjaga muudetakse kliimaministri 13. mai 2024. a käskkirja nr 1-2/24/212 „Perioodi 2021–2027 Tartu linna säästva liikuvuse infrastruktuuri arendamise investeeringute kava kinnitamine“ ja kehtestatakse selle lisa „Perioodi 2021–2027 Tartu linna säästva liikuvuse infrastruktuuri arendamise investeeringute kava“ (eespool ja edaspidi *investeeringute kava*) uues sõnastuses.

Asendatavas käskkirja lisas võrreldes varasemaga (muudetud taristuministri 19. detsembri 2024. a käskkirjaga nr 1-2/24/520) tehakse järgmised muudatused:

1. Investeeringute kava projektides (jrk nr 1–9) **muudetakse projektide väljundnäitajate protsenti** rakenduskava eesmärgist kuna rakenduskava 3. muudatusega kevadsuvel 2025 sätestati uueks saavutusmääraks 40 km sihtotstarbelist jalgrattataristut.
2. Projektis „Kastani tänava jalgrattateede põhivõrgu ehitus“ muudetakse projekti elluviimise tähtaega, määrates uueks tähtajaks **I pa 2027–II pa 2028**, mis jääb abikõlblikkuse perioodi sisse.
3. Investeeringute kavasse lisatakse uus projekt **„Raudteealuste jalgratta- ja jalgteetunnelite rajamine Aianduse ja Väike-Kaare tänavas“**.

Seoses asjaoluga, et välisvahendite sisu ja eelarve ümberstruktureerimisega sõjalise võimekuse tõstmiseks on vähendatud säästva linnalise liikuvuse sekkumiste eelarvet ca 8,4 mln euro võrra, mis jättis säästvate liikumisviiside meetme ERF toetuse eelarve jäägiks ca 2,2 mln eurot (2023–2024 taotlusvooru jääk oli varasemalt ca 10,6 mln eurot, mida Tartu ja Tallinna linnad projektidega täies mahus ei katnud) **saatis taristuminister 20. juuni 2025. a Tartu linnale kutse eelnõustamisel osalemiseks kirjaga nr 4-6/59/11**. Kutses paluti Tartu linnal esitada investeeringu kirjeldus ja sellega kaasnevad dokumendid projektile, mis sisaldab endas raudteealuste jalgratta- ja jalgteetunnelite rajamist Aianduse ja Väike-Kaare tänavas, et eelnevalt need rakendusasutuse poolt üle vaadata ja Tartu linna nõustada. Nimetatud projekt oli

ministeeriumi fookuses juba 2023. aastal, kuid see jäi tookord Tartu linnal eelnõustamisele esitamata projekti ebapiisava küpsusastme tõttu.

Eelnõustamise periood algas 16. juunil 2025. a ning lõppes rakendusametuse viimase tagasisidega projekti kohta liikuvuse asekanstleri 04.11.2025 kirjaga nr 4-6/59/11-3, mille põhjal esitas Tartu linn hindamiseks projekti investeeringu kirjelduse koos nõutud dokumentatsiooniga oma 18.11.2025 kirjaga nr VP-25-0103.

8. detsembril 2025. a hindas Perioodi 2021–2027 Tallinna, Tartu ja Pärnu linna säästva liikuvuskeskkonna taristu arendamise projektide valikukomisjon projekti „Raudteelaste jalgratta- ja jalgte tunnelite rajamine Aianduse ja Väike-Kaare tänavas“, mis sai konsensuslikult koondhindeks **4,15 punkti** (max 5) ja ületas lävendi (2,7). Projekt ei saanud maksimumpunkte järgmistes alakriteeriumides:

- Alakriteerium 1.2: „projekti panus meetme väljund- ja tulemusnäitaja(te) saavutamisse“, kus projekt sai **0 punkti**, kuna rajatava taristu pikkus on 0,47 km ehk 1,175% rakenduskava indikaatorist (40 km) (0 punkti andis panus sekkumise väljundnäitajasse 1–10%).
- Alakriteerium 2.1: „projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud – on olemas probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus“, kus projekt sai **3 punkti**, kuna eelnõustamisel tehtud ettepanekutega arvestati vaid osaliselt (n.o rattateede pöörderaadiused). Samuti sai Tartule tehtud ettepanek kaaluda, kas rattateede võrgustikku võiks jätkata Kraavi tänavas, mitte Maasika tänavas, et ei tekiks ebaloogilist liikumisteedkonda – seega päris ideaalne tervikteekond hetkel ei ole.
- Alakriteerium 2.2: „projekti sekkumisloogika on arusaadav, mõjus – projektis ettenähtud tegevused võimaldavad saavutada projekti eesmärgid ning planeeritud väljundid ja tulemused parimal moel“, kus projekt sai **3 punkti**, kuna arhitektuurilise lahenduse ja pöörderaadiuste osas oli eelnõustamisel küsimusi, siis ei saa öelda, et lahendus on parim võimalik viis eesmärgi saavutamiseks. Samas tunnelite sisemuse arhitektuurne lahendus lahendatakse jooksvalt ning ka rattateede pöördelaiusi püütakse erineva katendiga jooksvalt lahendada. Eskiisi tasandil siiski ühtki tõendust hindamise hetkel pole.
- Alakriteerium 3.1: „ettenähtud tegevused/lahendused on kuluefektiivne viis planeeritud väljundite/tulemuste saavutamiseks“, kus projekt sai **3 punkti**, kuna jalgrattateede sekkumises tunnelite rajamine ei ole väga kuluefektiivne ja 1 km maksumus on kõrge. Sarnaselt on projekti kuluefektiivsusele (kus sekkumise oluline väljund on rattateede kilometraaž, ja km maksumus) lähenetud varasemalt ka Tallinna linna projekti „*Tartu mnt rattatee ühendus lõigus Ülemiste raudteeviadukt kuni Vilmsi tänav*“ hindamisel.

Seoses projektide nimekirja muutusega suureneb investeeringute kava maht rakenduskavaga kinnitatud eelarve piires. Algselt Tartu linnale investeeringute kavaga eraldatud Euroopa Regionaalarengufondi (edaspidi *ERF*) toetus mahus 13 733 440 eurot (max *ERF* toetusega 70%) suureneb lisanduva projekti toetuse mahu võrra ning investeeringute kava **ERF toetuse uueks kogumahuks on 15 023 460 eurot**, millele lisandub toetuse saaja **omafinantseering vähemalt summas 6 438 625,80 eurot** (lisaks katab toetuse saaja kõik mitteabikõlblikud kulud ning projektide võimalikud kallinemised). Investeeringute kavas esitatakse ühendmääruse § 42 lõikes 4 nimetatud andmed.

Jätkuvalt tuleb silmas pidada, et 2029. aastal lõppevate järgmiste projektide puhul **peab Tartu linn rakendusüksusele vähemalt korra aastas andma ülevaate ja kinnituse projekti ajakohasuse ja ettevalmistuse staatuse kohta** (kahe esimese projekti puhul näeb rakendusasutus suurt potentsiaali liikuvusprobleemide lahendamisel Tartu linnas):

1. Lõunakeskuse liikuvuskeskuse ehitus;
2. Võru tänava pargi ja reisi parkla ehitus;
3. Riia tänava ning Riia–Turu ristmiku lähiala jalgrattateede põhivõrgu ehitus;
4. Turu tänava jalgrattateede põhivõrgu ehitus.

Investeeringute kava koostatakse ning toetust antakse kooskõlas *ÜSS2021_2027* § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavaga perioodiks 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitika eesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti” erieesmärgi „Säästva mitmeliigilise linnalise liikumiskeskonna edendamine osana üleminekust CO₂-neutraalsele majandusele” meetmega nr 21.2.5.1 „Säästva mitmeliigilise linna liikumiskeskonna edendamine”.

Investeeringute kavas nimetatud investeeringuprojekt aitab muuhulgas saavutada Eesti 2035¹ sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ ning selle tegevuskava teemakimbus „Ruum ja liikuvus“ kirjeldatud transpordiga seotud eesmärgid ja mõõdikuid „vähendada transpordi kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning kasvatada ühissõiduki, jalgrattaga või jala tööl käivate inimeste osakaalu“ ning arvestavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ET L 231/159, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid.

Transpordi ja liikuvuse arengukava aastateks 2021–2035² (edaspidi *TLAK*) kohane transpordi tulemusvaldkonna eesmärk on vähendada transpordi CO₂-heidet 1700 kilotonnini (*Fit for 55* kohaselt 2030. aastaks koguni 1657 kilotonnini). Rahastavate jalgrattateede ja mitmeliigilise taristu projektide rakendamise laiem eesmärk, mis tuleneb samuti TLAKist, on linnapiirkondades säästva liikuvuse soodustamine kasutajasõbralike, funktsionaalsete ja ohutute rattateevõrgustike välja arendamisel linnapiirkondades.

Meede 21.2.5.1 on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ ja kliimakindluse põhimõtetega.

Aktiivsete liikumisviiside kasutuse jätkuvaks kasvuks ehitatakse projektide rakendamise tulemusel 2029. aastaks **23,07 km jalgrattataristut** (moodustades 57,675% rakenduskava väljundnäitaja „toetatav sihtotstarbeline jalgrattataristu“ sihttasemest) ning rajatakse vähemalt **2 tk uut või ajakohastatud mitmeliigilist ühendust** (moodustades 200% rakenduskava väljundnäitajast „uued või ajakohastatud mitmeliigilised ühendused”).

---

¹ www.eesti2035.ee

² Leitav: <https://kliimaministeerium.ee/liikuvus/transpordi-tulevik>

2. Käskkirja sisu

Käskkirjaga muudetakse kliimaministri 13. mai 2024. a käskkirja nr 1-2/24/212 „Perioodi 2021–2027 Tartu linna säästva liikuvuse infrastruktuuri arendamise investeeringute kava kinnitamine“ ja kehtestatakse selle lisa uues sõnastuses.

3. Käskkirja vastavus Euroopa Liidu ja siseriiklikule õigusele

Käesoleva käskkirja aluseks on ÜSS2021_2027 ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastavate ELi õigusaktidega.

Käesolev käskkiri on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu nii ühendmääruses, TAT määruses, kui ka käesolevas käskkirjas nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhinduda neist, arvestades TAT määruses ja ÜSS2021_2027 alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatust.

4. Käskkirja mõju

Käskkiri on vajalik rakenduskava elluviimisel, reguleerides toetuse kasutamist jalgrattateede ja mitmeliigilise taristu prioriteedis. Rakenduskava tulemuste saavutamiseks aitab käskkiri kaasa eelkõige Eesti keskkonnaseisundi, majandusarengu ja regionaalarengu edendamisele.

Käskkiri ei mõjuta riigi julgeolekut ega välissuhtlemist.

Rakenduskava eesmärkide täitmist rahastatakse meetme 21.2.5.1 eelarvest investeeringute kavade rahastamisskeemiga, mille jalgrattateede prioriteedi uuenenud ERF eelarve on 37 165 684,50 eurot ning millest käesoleva käskkirjaga Tartu linna jalg- ja jalgrattateede ehitamiseks eraldatakse ERFi **15 023 460,20** eurot. Mitmeliigilise taristu prioriteedi uuenenud eelarve on 10 251 873,10 eurot, millest käesoleva käskkirjaga Tartu linna mitmeliigilise taristu projektide jaoks eraldatakse ERFi **616 000** eurot.

Kulud, mida toetusest ei kaeta, tuleb Tartu linnal endal katta.

5. Kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu kooskõlastatakse enne selle kinnitamist rakendusüksusega ja toetuse saajaga. Kinnitatud investeeringute kava muudatus edastatakse Rahandusministeeriumile ja Korraldusasutusele infoks.